

แนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)
ด้านการกระทำผิดซ้ำและติดตามผู้พ้นโทษจากระบบ
พัฒนาพฤตินิสัยของประเทศไทย เพื่อใช้ประโยชน์
ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกัน
อาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

Recidivism Database and Big Data Implications for Policy and Strategy on Recidivism Prevention and Offender Rehabilitation in Thailand

ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา*

Tatchalerm Sudhipongpracha

ชวันส์ถ์ เจนการ**

Chavanut Janekarn

ปนต ศิริอารยา***

Panot Siriaya

พิมพ์พร เนตรพุกกณะ****

Phimphon NetPhukkan

จิราภรณ์ ชมบุญ*****

Jiraporn Chomboon

ไท วัฒนา*****

Ty Wattana

* รองศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Associate Professor at College of Interdisciplinary Studies, Thammasat University

** อาจารย์, อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Lecturer at the College of Interdisciplinary Studies, Thammasat University

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (Assistant professor) อาจารย์ประจำ Kyoto institute of technology, ประเทศญี่ปุ่น

Assistant Professor at Kyoto institute of technology

**** ผู้อำนวยการกลุ่มงานราชทัณฑ์ต่างประเทศ กรมราชทัณฑ์

Director of the Foreign Corrections Section, Department of Corrections

***** เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการ (หัวหน้าสำนักงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

Special Case Inquiry Official (Head of the Office of Special Case Specialists), Department of Special Investigation

***** นักวิจัยอิสระ ผู้ช่วยนักวิจัย

Independent Researcher, Research Assistant

Received: March 20, 2019 Revised: March 28, 2020 Accepted: April 23, 2020

■ บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรฐานสากลของฐานข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำทางอาญา แนวทางการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การกระทำผิดซ้ำทางอาญาของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ในปัจจุบัน และวิเคราะห์แนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและชั้นความลับของข้อมูล การกระทำผิดซ้ำที่สามารถเปิดเผยได้ ตลอดจน แนวทางการใช้ประโยชน์จากข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยเป็นการศึกษาเปรียบเทียบ การจัดเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทยกับต่างประเทศ 17 ประเทศและแนวคิดในการนำการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในงานด้านอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด แล้วนำข้อค้นพบมาจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ในส่วนของวิธีการศึกษา จะใช้การศึกษาเชิงคุณภาพด้วยวิธีการทบทวนเอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก สังเกตการณ์การปฏิบัติงาน และการประชุมสนทนากลุ่มกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานละ 1-3 คน

ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมีนิยามการกระทำผิดซ้ำที่หลากหลาย และมีระบบฐานข้อมูลที่ไม่เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังมีอุปสรรคเชิงกฎหมายเนื่องจากข้อมูลผู้กระทำผิดเป็นข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ห้ามไม่ให้

เปิดเผยเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มีอยู่ 3 แนวทางสำคัญ คือ (1) การคาดคะเนโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำ (2) การเฝ้าระวังชุมชนหรือเตือนภัยความไม่สงบล่วงหน้า และ (3) การคาดคะเนจุดเสี่ยงอาชญากรรม แต่สำหรับประเทศไทยอาจมีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ข้อมูลเปิด (open source data) บทความนี้มีข้อเสนอแนะหลัก คือ ให้คงวิธีการจัดเก็บข้อมูลและค่านิยมในการจัดทำข้อมูล การกระทำผิดซ้ำเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการเฉพาะ ภายในแต่ละหน่วยงาน แต่กำหนดให้ระบบสารบบคดีของสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นฐานข้อมูลกลางเชื่อมโยงกับระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) และระบบกระบวนการยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (NSWJ) และให้หน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัยในกระทรวงยุติธรรมเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานกับระบบ DXC และ NSWJ ในส่วนของการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้เน้นใช้ข้อมูลปิดที่รวบรวมโดยหน่วยงานภาครัฐเป็นหลัก และใช้เทคนิคหรือระบบการวิเคราะห์ตามมาตรฐานสากล

คำสำคัญ: การกระทำผิดซ้ำทางอาญา, ระบบการจัดการข้อมูล, การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

■ Abstract

The objectives of this research are four-fold. First, it seeks to study how criminal recidivism data are collected and managed by government agencies in Thailand's

criminal justice system. Second, the current data privacy measures are analyzed. Third, the study examines how the Thai government agencies use criminal recidivism data, compared to other 17 countries, to prevent crimes and rehabilitate ex-offenders. Finally, this research explores the use of Big Data in field of crime control and offender rehabilitation. Qualitative data were collected using documentary research, in-depth interview, observation, and focus group discussion with 1-3 representatives from the Thai criminal justice agencies. The results have been used to form suggestions regarding the development of recidivism database and Big Data implications for recidivism prevention and offender rehabilitation in Thailand.

The findings show that each agency has its own definition of recidivism. Currently, no central authority exists to coordinate and manage the disparate recidivism data. Also, the 1997 Official Information Act classifies criminal recidivism data as private data and therefore places limitations on how the data can be shared and used. The article culminates in a set of policy recommendations. Each criminal justice agency should be permitted to maintain its definition of recidivism. The Office of Attorney General should be designated as the data coordinating center for other agencies' data bases. For the implementation of Big Data

analysis, the government must coordinate more with the private sector who operate the relevant Big Data.

Keywords: Criminal Recidivism, Management Information System, Data Privacy Protection

■ บทนำ

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยให้ความสำคัญกับระบบการจัดเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญา โดยถือเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมอย่างยั่งยืน และยังเป็นข้อมูลสะท้อนประสิทธิภาพของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2551) แต่อย่างไรก็ตาม อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ และคนอื่นๆ (2551) กล่าวว่า การพัฒนาฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาในประเทศไทยยังไม่ปรากฏแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน โดยพบว่าระบบการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงานขาดความเชื่อมโยงกัน ทำให้ไม่สามารถติดตามและตรวจสอบการกระทำผิดหลังพ้นโทษของผู้กระทำผิดที่ผ่านกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยจากกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน กอปรกับแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีนิยามการกระทำผิดซ้ำและมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน ส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยไม่มีฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาที่เชื่อถือได้และเป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การ

ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างยั่งยืน (พงศ์กุลธร โรจนวิรุฬห์, สุรัตน์ สาเรือง และ อิทธิพล สุขยิ่ง, 2558)

อนึ่ง นอกจากข้อมูลการกระทำผิดซ้ำจะเป็นตัวชี้วัดสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการยุติธรรมของประเทศและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว ยังเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวทางบำบัด ติดตามและพัฒนาพฤติกรรมของผู้พ้นโทษให้สามารถกลับเข้าสู่สังคมในฐานะพลเมืองที่ดี ทั้งนี้ หลายประเทศ ได้แก่ กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และเกาหลีใต้ ได้จัดทำระบบตรวจวัดการกระทำผิดซ้ำและติดตามผู้พ้นโทษ จัดทำกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมซึ่งรวมถึงการจัดเก็บข้อมูลระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาลยุติธรรม และหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤติกรรม เพื่อการติดตาม เฝ้าระวัง และติดตามพฤติกรรม ผู้พ้นโทษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนนำข้อมูลไปใช้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการป้องกันอาชญากรรมทั้งในระดับชาติและในระดับพื้นที่

สำหรับในประเทศไทย สำนักงานกิจการยุติธรรมได้พยายามพัฒนาแนวทางการบูรณาการระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 โดยเน้นไปที่ระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดของ 5 หน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรม คือ (1) ระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจของกองบังคับการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) (2) ระบบ ฐานข้อมูล

อาชญากร (Criminal Database System: CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (3) ระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (4) ระบบข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ และ (5) ระบบงานสอดส่องของกรมคุมประพฤติ แต่ปัญหาที่พบ คือ แต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน ข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน ยังขาดความครบถ้วน และมีข้อกังวลเกี่ยวกับประเด็นข้อกฎหมาย ตลอดจนการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบ ดังนั้น แม้จะมีการพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมในรูปแบบระบบกระบวนการยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (National Single Window on Justice: NSWJ) เพื่อบูรณาการข้อมูลที่หลากหลายของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม แต่ระบบ NSWJ ก็ยังอยู่ระยะเริ่มต้นและจำเป็นต้องได้รับการประเมินและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคอย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2561) นอกจากนี้ ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐยังให้ความสนใจกับการใช้ประโยชน์ระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ซึ่งเป็นแนวคิดในการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเป็นประจำทุกวันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ในมิติต่างๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ของข้อมูลที่มีความรวดเร็ว สามารถเข้าถึงข้อมูลในวงกว้าง และมีการสร้างระบบการเรียนรู้ที่พัฒนาร่วมกับข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Machine Learning/AI Algorithm) ซึ่งเทคโนโลยีการวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลขนาด

ใหญ่ (Big Data) เป็นเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นไม่นานมานี้ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ข้อมูลในมิติต่างๆ อย่างกว้างขวาง และกำลังเป็นที่นิยมกันมาก

จากบริบทสภาพปัญหาและพัฒนาการของระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ข้างต้น สำนักงานกิจการยุติธรรมจึงให้มีการศึกษาระบบการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำ รวมถึงระบบติดตามผู้พ้นโทษจากระบบพัฒนาพฤตินิสัยของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยเปรียบเทียบกับระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศต่างๆ และศึกษาแนวคิดในการพัฒนานโยบายการใช้ประโยชน์ระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) แล้วนำข้อค้นพบมาจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยบทความนี้จะเป็นการนำเสนอข้อค้นพบซึ่งเป็นผลจากงานศึกษาวิจัยดังกล่าว

■ วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการจัดทำและบริหารฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำและติดตามผู้พ้นโทษจากระบบพัฒนาพฤตินิสัยของประเทศไทย

2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบการจัดเก็บและเชื่อมโยงฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลผู้กระทำผิด การติดตามผู้พ้นโทษจากระบบพัฒนาพฤตินิสัย และการตรวจสอบการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทย

3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการนำฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ และติดตามผู้พ้นโทษจากระบบพัฒนาพฤตินิสัย ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการป้องกันอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับประเทศและในระดับพื้นที่

■ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทย

ระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดของหน่วยงานยุติธรรมในประเทศไทยได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ประกอบไปด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ และสำนักงานศาลยุติธรรม ต่างก็มีระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดเป็นของตนเอง อย่างไรก็ตาม ฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานนั้นขาดความเชื่อมโยงกัน แต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานในการเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลที่ต่างกัน ขาดการเก็บข้อมูลสำคัญ บันทึกข้อมูลซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงาน ไม่มีหน่วยงานกลางหรือระบบฐานข้อมูลกลางทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานของฐานข้อมูล ให้สามารถเชื่อมโยงตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำระหว่างหน่วยงานกันได้ ทำให้ไม่สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทั่วประเทศได้อย่างน่าเชื่อถือ (พงศ์กุลธรโรจน์วิรุฬห์ และคนอื่น ๆ, 2556) นอกจากนี้ยังพบว่า กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไม่มีระบบติดตามผู้กระทำผิดที่ได้ผ่าน

การพัฒนาพหุต้นสายและพันโทสไปแล้ว ทำให้ไม่สามารถจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่เชื่อถือได้ (อรรถพรณ จรัสวัฒน์ และคนอื่น ๆ, 2551)

ปัญหาการเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำแบบแยกส่วนเหล่านี้ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งการไม่บันทึกข้อมูลสำคัญ การไม่เชื่อมโยงข้อมูล และการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในระดับประเทศที่มีความน่าเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของ พงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬ และคนอื่น ๆ (2556) ก็พบว่าระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากรของกองทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminal Database System: CDS) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นฐานข้อมูลที่มีการบันทึกข้อมูลประวัติการกระทำผิดที่มีความครบถ้วนที่สุด เพราะมีการบันทึกข้อมูลลายนิ้วมือเพื่อยืนยันตัวบุคคล ซึ่งสามารถนำไปใช้สืบค้นประวัติการกระทำผิดรายบุคคลได้ (พงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬ และคนอื่น ๆ, 2556)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 ทางสำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบสถิติผู้กระทำผิดความผิดของประเทศไทย เพื่อหาวิธีแนวทางในการสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และหาแนวทางในการบูรณาการการแลกเปลี่ยนข้อมูลให้เกิดขึ้นจริง โดยได้มีการศึกษาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลผู้กระทำผิดใน 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย ระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจของกองบังคับการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) ที่ใช้กับสถานีตำรวจทั่วประเทศ, ระบบฐานข้อมูลอาชญากร

(Criminal Database System: CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, ระบบข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ และระบบงานสอดส่องของกรมคุมประพฤติ (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2559)

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว ทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาระบบระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำ 3 แนวทางสำคัญประกอบไปด้วย

1. ต้องกำหนดนโยบายในการรักษาความลับและป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบให้ชัดเจนก่อน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและยอมให้มีการเปิดเผยข้อมูลได้
2. ศึกษาและทดลองใช้เลขรหัสอ้างอิง (reference ID) อื่นเพิ่มเติมจากการใช้หมายเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักเท่านั้น เพื่อให้การเชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูลมีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ควรมีการทดลองนำข้อมูลผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมตัวในชั้นตำรวจมาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้กระทำผิดของหน่วยงานฝ่ายพัฒนาพหุต้นสายให้เกิดการบูรณาการข้อมูลขึ้นจริงต่อไป

2. แนวคิดการจัดทำระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญา

ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำถือเป็นข้อมูลพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรมทั่วโลก แต่พบว่าในแต่ละประเทศมีการกำหนดนิยามและแนวทางการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันจนเป็นอุปสรรคในการศึกษาเปรียบเทียบ (Fazel & Wolf, 2015) อย่างไรก็ตาม นิยามทั่วไปที่ได้รับการยอมรับ

ในสาขาอาชญาวิทยา คือ นิยามของ Maltz (1984) ซึ่งกล่าวว่า ผู้กระทำผิดซ้ำ (recidivist) หมายถึง ผู้กระทำผิดที่ได้รับการตัดสินโทษและผ่านการรับโทษแล้วกลับมากระทำผิดอีก ซึ่ง Elderbroom and King (2014) ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า จำเป็นต้องกำหนดขอบเขตระยะเวลาการกลับมากระทำผิดซ้ำอย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น การกลับมากระทำผิดอีกในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี จึงจะถือเป็นการกระทำผิดซ้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องพิจารณาด้วยว่าการกลับมากระทำผิดซ้ำในลักษณะใดถือเป็นการกระทำผิดซ้ำทางอาญา (Ringland, 2013) ซึ่งในวรรณกรรมทางด้านอาชญาวิทยาแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

2.1 การจับกุมตัวซ้ำ (re-arrest) เป็นการนับว่าผู้กระทำผิดมีการกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ถูกจับกุมตัวดำเนินคดีครั้งใหม่ (Ruggiero, Dougherty, & Klofas, 2015) ซึ่งอาจมีข้อโต้แย้งได้ว่าการถูกจับกุมตัวไม่ได้หมายความว่าผู้กระทำผิดเนื่องจากผู้ต้องหาอาจจะได้รับการปล่อยตัวหรือมีคำสั่งไม่ฟ้อง หรือศาลพิพากษาว่าไม่มีความผิดก็ได้ ตามหลักกฎหมายจะต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิด (presumption of innocent) โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ก็ให้การยอมรับหลักการดังกล่าว ในมาตรา 29 ว่า “ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดและก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

2.2 การถูกพิพากษาว่ามีความผิดซ้ำ (re-conviction) เป็นการนับว่าเป็นผู้กระทำผิดซ้ำนับตั้งแต่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด (Ostermann, Salerno, & Hyatt, 2015) การใช้

การถูกพิพากษาลงโทษซ้ำในบางกรณีอาจมีความคลาดเคลื่อน เพราะกระบวนการพิพากษาอาจใช้ระยะเวลายาวนานหรือในบางครั้งศาลมีคำตัดสินยกฟ้องเนื่องจากพยานหลักฐานไม่เพียงพอ แต่ไม่ได้หมายความว่า ไม่ได้เป็นผู้กระทำผิด (Johnson, 2017)

2.3 การถูกลงโทษซ้ำ (re-punishment) เป็นการนับว่าเป็นผู้กระทำผิดซ้ำตั้งแต่ถูกส่งตัวให้หน่วยงานบังคับโทษดูแลซึ่งแตกต่างจาก “การถูกพิพากษาว่ามีความผิดซ้ำ” ที่บางครั้งอาจเป็นกรณีรับโทษปรับหรือในกรณีให้ชะลอฟ้อง โดยหากคดีถึงที่สุดปรากฏว่า ผู้กระทำผิดมีความผิดแต่อาจไม่ถูกส่งตัวมารับโทษ ก็จะไม่ถือเป็นการกระทำผิดซ้ำประเภทการถูกลงโทษซ้ำ (Elderbroom & King, 2014)

2.4 การถูกควบคุมตัวซ้ำ (re-incarceration) หมายถึง การกระทำผิดซ้ำที่ผู้กระทำความผิดถูกนำตัวเข้าสู่ระบบการควบคุม ซึ่งอาจจะเป็นระหว่างการพิจารณาคดีหรือหลังคำพิพากษาก็ได้ การนับการกระทำผิดซ้ำในลักษณะนี้หากเริ่มนับตั้งแต่การควบคุมตัวระหว่างการสอบสวนหรือระหว่างการพิจารณาจะไม่นับรวมผู้กระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว รวมทั้งผู้ที่อยู่ในระหว่างการถูกควบคุมตัวซึ่งตามกฎหมายจะยังไม่ถือว่าเป็นผู้กระทำผิด (Cooper, Durose, & Snyder, 2014)

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ปัญหาหลักในการจัดทำฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในระดับนานาชาติ (หรือแม้กระทั่งในระดับชาติ) คือ ความหลากหลายของนิยามและวิธีการนับการกระทำผิดซ้ำของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งแต่ละคำนิยามและวิธีการนับการกระทำผิดซ้ำจะสามารถตอบโจทย์ได้เพียงเฉพาะด้าน ไม่สามารถนำไปอธิบาย

แนวโน้มการกระทำผิดซ้ำในภาพรวมได้ ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลการถูกจับกุมซ้ำ (re-arrest) จะไม่สามารถระบุได้ว่า ทำ्यที่สุดแล้ว ผู้ถูกจับกุม จะถูกตัดสินโทษเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ หรือในกรณีข้อมูลการถูกพิพากษาซ้ำ (re-conviction) ก็อาจมีบุคคลส่วนหนึ่งที่กระทำผิดแต่ไม่ปรากฏ พยานหลักฐานชัดเจน หรือหากไม่จำแนก รายละเอียดคดีอย่างรอบคอบโดยยึดตาม คำพิพากษาเพียงอย่างเดียว ก็อาจจะไม่สามารถ วิเคราะห์ระดับความรุนแรงของพฤติกรรม กระทำผิดได้ (LaCourse, Listwan, Reid, & Hartman, 2019)

3. ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) กับการ ป้องกันอาชญากรรมและการกระทำผิดซ้ำ

ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มีคำจำกัดความ ที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป แต่องค์ประกอบ หลักในคำจำกัดความทั่วไปของ Big Data นั้น ประกอบไปด้วย (1) เป็นกลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่ ที่ซับซ้อน หลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (2) เป็นข้อมูลที่สามารถรวบรวม สกัด วิเคราะห์ ใช้ประโยชน์ และสร้างความหมาย (insight) ขึ้นมาได้ (3) ไม่สามารถวิเคราะห์ด้วย เทคนิคทั่วไปได้ (Boyd & Crawford, 2012; De Mauro, Greco, & Grimaldi, 2016; Snijders, Matzat, & Reips, 2012; Ward & Barker, 2013) ซึ่งเทคโนโลยีและเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ ที่พัฒนาขึ้นในปัจจุบัน ทำให้การใช้ประโยชน์ จาก Big Data เกิดขึ้นได้จริงและมีประสิทธิภาพ

ในการนำ Big data มาใช้ประโยชน์สำหรับ การศึกษาอาชญากรรมนั้น ได้มีการนำข้อมูล อาชญากรรมในอดีต เพื่อนำมากำหนดบริเวณ ที่มีการเกิดอาชญากรรมสูง และค้นหาว่าจุดใด

เป็น “จุดเสี่ยงอาชญากรรม” (crime hot spots) ที่อาจเกิดอาชญากรรมขึ้นได้ (Chainey, Tompson, & Uhlig, 2008) นอกจากข้อมูลอาชญากรรม ในอดีตแล้ว ข้อมูลดิบจากสื่อสังคมออนไลน์ ก็สามารถนำมาใช้ในการเพิ่มความแม่นยำของ กระบวนการค้นหาจุดเสี่ยงอาชญากรรมได้ด้วย (Wang, Gerber, & Brown, 2012) โดยส่วนมากแล้ว Big Data จะถูกใช้ประกอบการวิเคราะห์ทาง สถิติพยากรณ์ เพื่อทำนายโอกาสและความเสี่ยง ในการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่ต่าง ๆ หรือ วิเคราะห์ในภาพใหญ่ ไม่ได้เป็นการเจาะจง นำมาใช้เพื่อวิเคราะห์เป็นเฉพาะรายบุคคลหรือ ในรายคดี อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันเริ่มมีการ ให้ความสนใจในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้กระทำผิดมากขึ้น (Brayne, 2017) เช่น มีการ พัฒนาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (actuarial model) เพื่อนำข้อมูลประวัติและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากวงจรการใช้ชีวิตของบุคคล (life style) มาเข้าแบบจำลอง เพื่อประเมินความเสี่ยงในการ กระทำผิดของบุคคล รวมถึงประเมินความเสี่ยง ที่ผู้กระทำผิดจะทำผิดเื่อนไข การพักการลงโทษ สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณา ปลอ่ยตัวก่อนกำหนด ในกรณีดังกล่าวก็เริ่มมี การนำ Big Data มาใช้ในการประเมิน หรือการนำ ข้อมูลการเคลื่อนไหวทางบัญชีมาวิเคราะห์เส้นทาง เดินทาง ถิ่นที่อยู่อาศัย และโอกาสในการกลับ เข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มก่อความไม่สงบหรือไม่ เป็นต้น

4. กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลการ กระทำผิดซ้ำทางอาญา

ข้อมูลผู้กระทำผิดเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ที่มีความละเอียดอ่อน หากนำข้อมูลมาเปิดเผย

หรือปล่อยให้มีการสืบค้นข้อมูลโดยปราศจากหลักเกณฑ์การรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจน และเข้มงวดรัดกุม อาจเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่นำข้อมูลไปใช้แสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลเจ้าของข้อมูลหรือนำมาซึ่งการละเมิดสิทธิของบุคคล ทั้งนี้ การนำข้อมูลผู้กระทำความผิดไปใช้ให้เกิดความเสื่อมเสียหรือส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

4.1 การคุ้มครองสิทธิส่วนตัวของเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 84 เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชน ห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดอาญาของเด็กหรือเยาวชนไปพิจารณาให้เป็นผลร้ายหรือเป็นการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น ไม่ว่าในทางใด ๆ เว้นแต่เป็นการใช้ประกอบดุลยพินิจของศาลเพื่อกำหนดวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน หากมีการฝ่าฝืนให้ศาลสั่งระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือเพิกถอนการกระทำนั้น และอาจกำหนดค่าเสียหายหรือบรรเทาผลร้ายหรือมีคำสั่งให้จัดการแก้ไขเพื่อยุยหายความเสียหายที่เกิดขึ้นตามที่เห็นสมควร

4.2 การรักษาความลับและป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ในทางมิชอบ การรักษาความปลอดภัยข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบ

เครือข่าย (information and network security) ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องสิทธิของผู้กระทำความผิดซ้ำทางอาญามี 4 ประเด็นสำคัญ คือ ห้ามส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นการรบกวนบุคคลอื่น ห้ามนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ในประการที่อาจเกิดความเสื่อมเสีย ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ และกำหนดความผิดกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ข้อมูลรั่วไหล

4.3 ข้อมูลที่เปิดเผยได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หมวด 1 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา โดยเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการจัดตั้งองค์การ อำนาจหน้าที่และวิธีการดำเนินงาน สถานที่ติดต่อหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงาน กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อมูลข่าวสารอื่นตามมาตรา 7 และจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา 9 แต่สำหรับกรณีข้อมูลการกระทำความผิดซ้ำ เจ้าพนักงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในลักษณะสถิติการกระทำความผิดซ้ำซึ่งถือเป็นข้อมูลที่เผยแพร่ได้เป็นการทั่วไป และสามารถแลกเปลี่ยนส่งต่อระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้หรืออาจนำข้อมูลการกระทำความผิดซ้ำไปใช้วิเคราะห์เพื่อการศึกษาได้แต่ต้องไม่มีลักษณะที่บ่งชี้ข้อมูลส่วนบุคคล

■ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2551) ศึกษาปัญหาของระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทย พบว่า ระบบการจัดเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทยของแต่ละหน่วยงานมีความแตกต่างกัน จนทำให้เป็นอุปสรรคในการเชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงาน อีกทั้งข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ครบถ้วน คณะวิจัยเสนอให้จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลการกระทำผิดซ้ำโดยมีคณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำมาตรฐานกลางสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีขีดความสามารถเพียงพอให้ทุกหน่วยงานสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้

พงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬห์ และคนอื่น ๆ (2556) ได้ศึกษาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาคดีอาญาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกลุ่มตัวอย่างนักโทษที่พ้นโทษจากเรือนจำเด็กและเยาวชนที่ผ่านการอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน โดยนำข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักของผู้กระทำผิดจากระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดของกรมราชทัณฑ์และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมาตรวจสอบการถูกจับกุมตัวซ้ำ (re-arrest) กับฐานข้อมูลอาชญากรของกองทะเบียนประวัติอาชญากร ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงเวลา 3 ปี หลังจากพ้นโทษ นักโทษจากเรือนจำมีอัตราการทำผิดซ้ำร้อยละ 35.8 และเด็กและเยาวชนที่ผ่านการอบรมในศูนย์ฝึก

อบรมเด็กและเยาวชนมีอัตราการทำผิดซ้ำร้อยละ 41.5 นอกจากนี้ การศึกษาดังกล่าวยังได้ประเมินความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานและเสนอให้มีหน่วยงานกลางเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมทั้งควรมีระบบบันทึกข้อมูลชาวต่างชาติ และแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540

■ วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative method) ที่ใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสาร (documentary research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ฐานข้อมูลและกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาและผู้พ้นโทษจากระบบพัฒนาพฤตินิสัยในประเทศไทย ซึ่งจะทำการศึกษา ตำรวจ อัยการ ศาล และหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย (กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) เพื่อทบทวนระบบการจัดเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ และการติดตามผู้พ้นโทษในปัจจุบัน และเพื่อออกแบบแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล การเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ในส่วนนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน (observation) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูล การกระทำผิดซ้ำทางอาญาและการติดตามผู้พ้นโทษจากกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยตามมาตรฐานสากล โดยจะทำการศึกษาระบบฐานข้อมูลในประเทศที่ได้รับการยอมรับว่ามีมาตรฐาน จำนวน 17 ประเทศ ประกอบไปด้วย สหรัฐอเมริกา และประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย ประกอบกับจะมีการศึกษาประเทศที่มีบริบทแวดล้อมคล้ายคลึงกับไทย นั่นคือ ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และทวีปเอเชีย การเก็บข้อมูลในส่วนนี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (documentary research) เป็นหลัก ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการกระทำผิดซ้ำไม่ปรากฏเป็นภาษาอังกฤษ เช่น ประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย หรือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการกระทำผิดซ้ำทางอาญาและการติดตามผู้พ้นโทษจากกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัย เพื่อป้องกันอาชญากรรมอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ โดยใช้การทบทวนเอกสาร (documentary research) เพื่อให้ทราบแนวทางการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ในด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการกระทำผิดซ้ำทางอาญาและการติดตามผู้พ้นโทษจากกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ส่วนที่ 4 การสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา กับแนวทางการนำไปใช้ประโยชน์ในบริบทประเทศไทย เพื่อให้สามารถนำแนวคิดและบทเรียนจากต่างประเทศที่ได้ศึกษา มาประยุกต์ใช้กับบริบทของประเทศไทยและระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่ได้จริง โดยวิธีการสัมมนา (seminar) กับหน่วยงานภาครัฐในกระบวนการยุติธรรม ประกอบไปด้วย ศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมการปกครอง สำนักงานพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เป็นต้น

ในการดำเนินการวิจัยคณะวิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม และหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัยของกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) จำนวน 1-3 คนต่อหน่วยงาน และได้ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้แทนหน่วยงานดังกล่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับจัดทำเนื้อหาที่ต้องการอย่างครอบคลุม รวมถึงยังมีการสัมภาษณ์และจัดประชุมกลุ่มย่อยผู้แทนจากหน่วยงาน หรือองค์กรที่มีการทำงานที่เกี่ยวข้องกับ Big Data เช่น ธนาคาร ผู้ให้บริการโทรศัพท์ ผู้ให้บริการระบบติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ (electronic monitoring) เป็นต้น

ในส่วนของการศึกษามาตรฐานระบบข้อมูลของต่างประเทศนั้น นักวิจัยได้มีการประสานผู้เชี่ยวชาญจากประเทศนั้น ๆ จะเป็นผู้ให้ข้อมูล

ผ่านการสัมภาษณ์หรือผ่านการจัดทำรายงานข้อมูลของประเทศตนตามความประสงค์ของผู้ให้ข้อมูล และการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารที่มีการเผยแพร่ไว้

■ ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์แนวทางการใช้ประโยชน์จากข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาในต่างประเทศ

จากการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาและการติดตามผู้พ้นโทษจากกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยประเทศต่าง ๆ 17 ประเทศ คือ สิงคโปร์ บรูไนดารุสซาลาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮองกง ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย (นอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์) เยอรมนี ไอร์แลนด์เหนือ อังกฤษ แคนาดา โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของแต่ละประเทศตามประเด็นต่าง ๆ 6 ประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1.1 มาตรฐานนियามการกระทำผิดซ้ำและนियามการกระทำผิดซ้ำที่กำหนดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: ในแต่ละประเทศมีการกำหนดมาตรฐานค่านิยมในการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่แตกต่างกันไป ตามแต่หน่วยงานที่รับผิดชอบระบบข้อมูลและข้อจำกัดในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งในภาพรวมแล้วมาตรฐานการนियามการกระทำผิดซ้ำจะมีอยู่ 3 ลักษณะด้วยกัน ประกอบด้วย การจำคุกซ้ำ (re-imprisonment) การถูกตัดสินลงโทษซ้ำ (re-conviction) การถูกจับกุมซ้ำ (re-arrest)

1.2 ระบบของการจัดเก็บข้อมูลของผู้ต้องโทษและติดตามผู้พ้นโทษของหน่วยงาน: โดยส่วนมากแล้วหลายประเทศมักนิยมใช้ระบบข้อมูลภายในของหน่วยงานราชทัณฑ์ สำหรับการจัดเก็บและวิเคราะห์ประมวลผลตัวเลขการกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากหน่วยงานมีความพร้อมสามารถตรวจสอบยืนยันหากผู้ต้องโทษกลับเข้ามารับโทษอีกครั้งได้จากฐานข้อมูลที่มีอยู่ และไม่มี ความจำเป็นต้องเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ทำให้เกิดความสะดวกในการบริหารจัดการ รวมถึงไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับเรื่องข้อห้ามการใช้ข้อมูลตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารด้วย บางประเทศมีระบบข้อมูลการบริหารจัดการผู้กระทำผิดเป็นระบบเดียวทั้งในส่วนของผู้ต้องโทษและผู้กระทำผิดที่ใช้มาตรการพัฒนาพฤตินิสัยอื่น ทำให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลงานพัฒนาพฤตินิสัยได้ทั้งระบบได้อย่างไรก็ตามในบางประเทศ เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐประชาชนจีน แคนาดา และสหรัฐอเมริกานั้น มีเรือนจำเป็นหน่วยงานท้องถิ่นในภูมิภาค ทำให้เกิดความยากลำบากในการบริหารจัดการข้อมูล และยังไม่สามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดให้เป็นระบบเดียวทั้งประเทศได้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยแล้ว พบว่า แนวทางการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลกระบวนการยุติธรรมกลางของเกาหลีใต้ ไอร์แลนด์เหนือ และเยอรมนี ที่น่าจะใช้เป็นต้นแบบได้

เกาหลีใต้ มีระบบข้อมูลกลางกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Korea Information System of Criminal Justice Service: KICS) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลของตำรวจ อัยการ ศาล และ

กระทรวงยุติธรรม ไว้ในระบบเดียว โดยเป็นระบบการส่งต่อข้อมูลและบันทึกแบบฟอร์มทางคดีตั้งแต่การรวบรวมพยานหลักฐานของตำรวจ การฟ้องคดีของพนักงานอัยการ การพิจารณาคดีในชั้นศาล และการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดภายหลังคำพิพากษาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม โดยข้อมูลในประเด็นข้อมูล (field) ที่ถูกบันทึกในทางคดีก่อนหน้านี้จะถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่นโดยไม่ต้องบันทึกข้อมูลซ้ำ การพัฒนาระบบข้อมูลกลางไม่ได้เป็นการทำระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (data exchange) แต่เป็นการพัฒนาระบบใหม่เป็นศูนย์กลางการทำงานของงานในกระบวนการยุติธรรม โดยมีศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลกลางกระบวนการยุติธรรม (Criminal Justice Common System Operation) ซึ่งอยู่ในสังกัดของกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้ดูแลระบบ

ไอร์แลนด์เหนือ ใช้ข้อมูลจากระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมคล้ายของประเทศไทยโดยมีระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลของกรมยุติธรรม (Causeway Data Sharing Mechanism-DSM1) ซึ่งเป็นระบบการแลกเปลี่ยน (Data Exchange Centre) ข้อมูลจากบันทึกทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminal Records Viewer: CRV) ข้อมูลจากตำรวจไอร์แลนด์เหนือ (PSNI) และจากศาล โดยเป็นระบบเชื่อมต่อข้อมูลร่วมกันโดยองค์กรยุติธรรมทางอาญาในไอร์แลนด์เหนือ (Criminal Justice Organizations: CJOs) นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลจากระบบการจัดการคดีเรือนจำ (NIPS) ระบบการจัดการกรณี (PRISM) และหน่วยงานยุติธรรมเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการออกจากการคุมขัง ข้อมูลเกี่ยวกับ

ผู้ต้องหาเหล่านี้จะมีความเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้รับจากบันทึกของทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminal Records Viewer: CRV) จุดเด่นของระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล Causeway Data Sharing Mechanism คือ การสร้างระบบและมาตรฐานข้อมูลและกำหนดประเด็นข้อมูล (field) ที่หน่วยงานต่างๆ ต้องแลกเปลี่ยนกัน และมีคณะกรรมการบริหาร (The Causeway Management Board) ทำหน้าที่ในการประสานงานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหา กำหนดนโยบาย หรือกำหนดระเบียบปฏิบัติหากเกิดปัญหาการใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

เยอรมนี มีระบบทะเบียนผู้กระทำผิดกลาง (Federal Central Criminal Register) เป็นระบบฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิดทั้งระบบโดยมีการบันทึกข้อมูลตั้งแต่ถูกจับกุม พิพากษา และมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ได้รับจนกระทั่งพ้นโทษ อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานด้านยุติธรรมของรัฐบาลกลาง (Federal Office of Justice) การรวบรวมข้อมูลในการจัดทำระบบทะเบียนผู้กระทำผิดกลาง (Federal Central Criminal Register) มีกฎหมายรัฐบาลกลางรองรับโดยมีกฎหมายระบบทะเบียนผู้กระทำผิดกลาง (Federal Central Criminal Register Act) ให้อำนาจสำนักงานด้านยุติธรรมของรัฐบาลเป็นผู้จัดทำฐานข้อมูลและมีอำนาจในการรวบรวมข้อมูลผู้กระทำผิด

1.3 ความพยายามในการสร้างมาตรฐานและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม: ส่วนใหญ่แล้วประเทศที่ได้ทำการศึกษา มีหน่วยงานด้านพัฒนาพหุติณีสัญดูและระบบงานทั้งในส่วนการปฏิบัติ

ต่อผู้กระทำผิดโดยใช้เรือนจำและไม่ใช้เรือนจำ ทำให้ประเทศเหล่านี้มีระบบข้อมูลงานด้านพัฒนาพฤตินิสัยกลางเป็นระบบการจัดเก็บและติดตามผู้พ้นโทษของประเทศเพียงระบบเดียว จึงไม่มีปัญหาในเรื่องของมาตรฐานและการเชื่อมโยงข้อมูล แต่ในหลายประเทศก็มีความพยายามในการพัฒนาระบบและมาตรฐานการเก็บข้อมูลกลาง ซึ่งจะมีการดำเนินการในหลายรูปแบบ ดังนี้

การใช้หน่วยงานกลางในการรวบรวมสถิติ เช่น ฟิลิปปีนส์, อินโดนีเซีย, สาธารณรัฐประชาชนจีน, สหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา มีหน่วยงานกลางสำหรับรวบรวมข้อมูลสถิติในภาพรวม

การจัดทำระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูล (data exchange) เช่น ในไอร์แลนด์เหนือ ที่มีการพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Causeway Data Sharing Mechanism) มาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งเป็นระบบที่มีแนวคิดใกล้เคียงกับระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย (Data Exchange Center: DXC) หรือในอังกฤษและเวลส์ ที่ใช้การนำข้อมูลบุคคลพ้นโทษของหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยมาตรวจสอบจับคู่ (matching) กับฐานข้อมูลของตำรวจแห่งชาติซึ่งฐานข้อมูลตำรวจของอังกฤษมีการบันทึกคำพิพากษาศรถ้วน จึงไม่จำเป็นต้องจัดทำระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งระบบ

การพัฒนาระบบข้อมูลกลาง เช่น เกาหลีใต้ ซึ่งมีการพัฒนาระบบ Korea Information System of Criminal Justice Service (KICS) ซึ่งระบบนี้จะมีการส่งต่อข้อมูลที่บันทึกใน

แบบฟอร์มคดีไปยังหน่วยงานถัดไปตั้งแต่ตำรวจอัยการศาลและหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย หรือประเทศเยอรมนีก็มีการจัดทำระบบทะเบียนผู้กระทำผิดกลาง (Federal Central Criminal Register) ในการรวบรวมข้อมูลผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม

1.4 อำนาจของหน่วยงานศูนย์กลางบูรณาการข้อมูล: ประเทศส่วนใหญ่มักจะมีการประสานข้อมูลกันโดยที่หน่วยงานกลางไม่มีอำนาจพิเศษ อย่างไรก็ตามในบางระบบข้อมูล เช่น ระบบ Causeway Data Sharing Mechanism ของไอร์แลนด์เหนือ ได้มีการตั้งคณะกรรมการบริหารข้อมูลกลางโดยมีผู้แทนของกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ประสานงาน ระบบ KICS ของเกาหลีใต้ มีศูนย์ปฏิบัติการกลางกระบวนการยุติธรรม (Criminal Justice Common System Operation) รับหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางดูแลระบบ และระบบทะเบียนผู้กระทำผิดกลาง (Federal Central Criminal Register) ของ เยอรมนี ได้มีการกำหนดให้สำนักงานยุติธรรมของรัฐบาลกลาง (Federal Office of Justice) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำฐานข้อมูลรวบรวมข้อมูลผู้กระทำผิด และบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดการบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานกฎหมายในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล: โดยทั่วไปแล้วแต่ละประเทศจะมีกฎหมายคุ้มครองการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งครอบคลุมการคุ้มครองข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ ฯลฯ แต่หากการใช้ประโยชน์ในทางราชการ หรือเป็น

การใช้ข้อมูลของหน่วยงานภายในเอง เช่น เป็นระบบข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ หรือเป็นระบบฐานข้อมูลงานพัฒนาพฤตินิสัย ก็สามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดกับกฎหมายหรือหากเป็นการใช้ข้อมูลในลักษณะการจัดทำรายงานหรือการศึกษาวิจัย มีการเผยแพร่สถิติในภาพรวมก็ไม่ถือเป็นการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล

1.6 สถานการณ์ปัจจุบันในการใช้ข้อมูลเพื่อลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำ: แต่ละประเทศมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่หลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะข้อมูลที่จัดเก็บโดยแนวทางสำคัญในการใช้ประโยชน์ประกอบไปด้วย (1) ใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมและการลดการกระทำผิดซ้ำ (2) ทำนายความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด โดยอิงจากข้อมูลลักษณะความผิดและข้อมูลปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง (3) ใช้ประกอบการประเมินกระบวนการบำบัดที่เหมาะสม (4) จำแนกผู้กระทำผิดตามลักษณะพื้นฐาน ดำเนินมาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำที่เหมาะสม (5) เป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จโปรแกรมบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังได้ (6) นำข้อมูลมาเปรียบเทียบผลการดำเนินการในการลดการกระทำผิดซ้ำระหว่างประเทศ (7) นำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์ต้นทุน-ประสิทธิภาพ (cost-effectiveness analysis) ของมาตรการภาครัฐได้ และ (8) นำข้อมูลไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยทางอาชญาวิทยา

2. การวิเคราะห์ฐานข้อมูลปัจจุบันและการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาและการติดตามผู้พ้นโทษจากระบบพัฒนาพฤตินิสัยในประเทศไทย

ในปัจจุบันหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมีระบบการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่แตกต่างกัน คือ

2.1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่มีการจัดทำข้อมูลรายงานการกระทำผิดซ้ำ แต่ในระบบฐานข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิด (Criminal Database System: CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมสามารถรายงานได้ว่ามีผู้ต้องหาที่กระทำผิดครั้งแรกในสัดส่วนเท่าใดและมีผู้ต้องหาที่เคยถูกจับกุมตัวมากกว่า 1 ครั้งคิดเป็นสัดส่วนเท่าใด และสามารถแบ่งกลุ่มผู้ต้องหาตามประเภทความผิดได้

2.2 สำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานศาลยุติธรรม ไม่มีการรายงานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ แต่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในการพิจารณาฟ้องเพิ่มโทษผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

2.3 กรมราชทัณฑ์ แต่เดิมใช้การนับการกระทำผิดซ้ำจากผู้ต้องขังเข้าใหม่ แต่ปัจจุบันได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้สามารถออกรายงาน “การถูกควบคุมตัวซ้ำ” (re-incarceration) และ “การถูกลงโทษซ้ำ” (re-punishment) ผ่านระบบฐานข้อมูลได้ แต่ฐานข้อมูลในปัจจุบันใช้ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลผู้ต้องขังเฉพาะภายในระบบของกรมราชทัณฑ์เท่านั้น

2.4 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แต่เดิมใช้การนับการกระทำผิดซ้ำจากเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนใหม่ ปัจจุบันมีการทำรายงานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในลักษณะของการถูก “จับกุมตัวซ้ำ” (re-arrest) โดยการนำหมายเลขประจำตัวประชาชนไปตรวจสอบกับฐานข้อมูล

ประวัติผู้กระทำความผิด (CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร

2.5 กรมคุมประพฤติ รายงานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในลักษณะของการถูก “การจับกุมตัวซ้ำ” (re-arrest) โดยการนำหมายเลขประจำตัวประชาชนไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิด (CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร

2.6 สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้จัดทำรายงานการกระทำผิดซ้ำในระบบกระบวนการยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (NSWJ) โดยนับข้อมูล “การถูกลงโทษซ้ำ” (re-punishment) จากการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ

จากการวิเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า นิยามส่วนใหญ่มีที่มาจากความพร้อมของข้อมูลที่น่ามาจัดทำสถิติ โดยในช่วงแรกที่ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานและขาดความพร้อมของระบบฐานข้อมูล หน่วยงานก็จะใช้การนับผู้กระทำความผิดซ้ำจากข้อมูลการรับตัวใหม่ (re-entry) เป็นหลัก ในระยะต่อมาจึงเริ่มนับจำนวนผู้กระทำความผิดซ้ำโดยใช้สถิติหลังการปล่อยตัวหรือพ้นโทษ อนึ่ง ผู้ให้ข้อมูลโดยส่วนมากแสดงความกังวลต่อการจัดทำฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำซึ่งในปัจจุบันมีความแตกต่างกันตามแต่ละหน่วยงาน จึงได้เสนอให้กำหนดมาตรฐานและนิยามเชิงปฏิบัติการที่เป็นแบบแผนเดียวกันทั้งประเทศเพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถจัดเก็บข้อมูลได้ถูกต้อง แต่ในความเป็นจริงแล้ว

มาตรฐานและนิยามเชิงปฏิบัติการที่เป็นแบบแผนเดียวกันอาจไม่มีความจำเป็น เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีพันธกิจแตกต่างกันทำให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อหน่วยงานมีความแตกต่างกันด้วย ดังนั้น หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจึงควรร่วมกันพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกันได้

อนึ่ง จากการวิเคราะห์ฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันพบว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมีความพร้อมในการเชื่อมโยงข้อมูลและจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ยกตัวอย่างเช่น กรมคุมประพฤติ กับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนสามารถนำข้อมูลหมายเลขประจำตัวประชาชนผู้กระทำความผิดมาตรวจสอบกับข้อมูลการจับกุมผู้ต้องหาของกองทะเบียนประวัติอาชญากร จนพัฒนาเป็นฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในลักษณะ “การจับกุมตัวซ้ำ” (re-arrest) และ “การถูกลงโทษซ้ำ” (re-punishment)” แต่การจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในลักษณะดังกล่าวยังมีข้อจำกัดที่สามารถตรวจสอบได้เฉพาะกลุ่มตัวอย่าง (sample) เนื่องจากการใช้หมายเลขประจำตัวประชาชนในปัจจุบันยังมีความคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำความผิดคนเดียวกันก่อเหตุหลายคดีในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ ยังพบว่าเลขประจำตัวประชาชนมีความคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับบุคคลที่ถูกกล่าวหาในคดีส่งผลให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรต้องใช้เจ้าหน้าที่มาตรวจสอบยืนยัน

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานศาลยุติธรรมได้ร่วมกันพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้มีฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในลักษณะ “การถูกพิพากษาว่ามีความผิดซ้ำ” (re-conviction) ที่ทำให้เราสามารถวิเคราะห์สาเหตุและสัดส่วนของผู้ต้องหา แต่คดีถึงที่สุดแล้วได้รับการสั่งไม่ฟ้องหรือศาลตัดสินยกฟ้อง ดังนั้น หากนำฐานข้อมูลสารบบคดีของสำนักงานอัยการสูงสุดมาเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่น ก็จะทำให้ระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในภาพรวมของประเทศได้ และสามารถจัดทำรายงานการกระทำผิดซ้ำทั้งในลักษณะ “การจับกุมตัวซ้ำ” (re-arrest) “การถูกพิพากษาว่ามีความผิดซ้ำ” (re-conviction) “การถูกลงโทษซ้ำ” (re-punishment) “การถูกควบคุมตัวซ้ำ” (re-incarceration) และ “กระทำผิดซ้ำจากผู้กระทำผิดที่เข้ามาใหม่” (re-entry) ซึ่งข้อมูลในสารบบคดีของสำนักงานอัยการสูงสุดจะมีการบันทึกข้อมูลทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลย (ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด เลขประจำตัวประชาชน) และข้อมูลในทางคดี (หน่วยงานสถานีตำรวจ เลขคดีสถานีตำรวจ ข้อหา วันที่ถูกจับกุม) รวมถึงข้อมูลผลคดี (คำพิพากษา วันที่พิพากษา ศาลที่พิพากษา) ซึ่งหากระบบฐานข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิด (CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปเพิ่มเติมในระบบได้ก็จะสามารถทราบวันที่มีการจับกุมซ้ำ

(re-arrest) และวันที่ถูกพิพากษาว่ามีความผิดซ้ำ (re-conviction) เมื่อมีการนำข้อมูลวันพ้นโทษของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย (กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และ กรมคุมประพฤติ) มาทำการเชื่อมโยง ก็จะปรากฏข้อมูล “การถูกลงโทษซ้ำ” (re-punishment) “การถูกควบคุมตัวซ้ำ” (re-incarceration) และ “กระทำผิดซ้ำจากผู้กระทำผิดที่เข้ามาใหม่” (re-entry) ด้วย

นอกจากนี้ ระบบสารบบคดีของสำนักงานอัยการสูงสุดยังเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) โดยใช้ข้อมูลเลขคดีจาก “เลขคดีสถานีตำรวจ” กับ “ชื่อสถานีตำรวจ” สำหรับกองทะเบียนประวัติอาชญากรแม้ยังไม่เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับสำนักงานอัยการสูงสุด ก็สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ในอนาคตโดยใช้ “เลขคดีสถานีตำรวจ” กับ “ชื่อสถานีตำรวจ” เป็นข้อมูลหลักในการอ้างอิง ในส่วนกรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ สามารถนำข้อมูล “เลขคดีดำ” “เลขคดีแดง” และ “ชื่อศาลที่พิพากษา” มาเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบสารบบคดีสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อให้ได้ข้อมูล “เลขคดีสถานีตำรวจ” กับ “ชื่อสถานีตำรวจ” ไปเชื่อมโยงกับข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้

ตารางที่ 1 สรุปฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมและการพัฒนาพฤตินิสัยในประเทศไทย

ประเด็นข้อมูล	CDS ตำรวจ	สารบบคดี อัยการ	บริหาร จัดการคดี ศาล	ฐานข้อมูล ผู้ต้องขัง กรม ราชทัณฑ์	งาน สืบเสาะ/ สอดส่อง กรมคุม ประพฤติ	สารสนเทศ คดีอาญา เด็กและ เยาวชน กรมพินิจฯ	ลักษณะ การใช้งาน
1. ชื่อ-นามสกุลผู้กระทำผิด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
2. เลขประชาชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ใช้อ้างอิงเชื่อมโยงข้อมูลบุคคล
3. วัน เดือน ปี เกิด	✓	✓	X	✓	✓	✓	ใช้ยืนยันกรณีข้อมูลคลาดเคลื่อน
4. ชื่อบิดา	✓	X	X	X	✓	✓	ใช้ยืนยันกรณีข้อมูลคลาดเคลื่อน
5. ชื่อมารดา	✓	X	X	X	✓	✓	ใช้ยืนยันกรณีข้อมูลคลาดเคลื่อน
6. ข้อหา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ใช้ยืนยันกรณีข้อมูลคลาดเคลื่อน
7. วันที่ถูกจับกุม	✓	✓	X	X	X	X	ใช้คำนวณการกระทำผิดซ้ำ กรณีจับกุมซ้ำ
8. สถานีตำรวจ	✓	✓	X	✓	X	✓	ใช้อ้างอิงเชื่อมโยงข้อมูลบุคคล
9. เลขคดีสถานีตำรวจ	✓	✓	X	X	X	X	ใช้อ้างอิงเชื่อมโยงข้อมูลบุคคล
10. วันที่ถูกศาลพิพากษา	●	✓	✓	✓	✓	✓	ใช้คำนวณการกระทำผิดซ้ำ กรณีศาลพิพากษาลงโทษซ้ำ
11. เลขคดีดำ	●	✓	✓	✓	✓	✓	ใช้อ้างอิงเชื่อมโยงข้อมูลบุคคล
12. เลขคดีแดง	●	✓	✓	✓	✓	✓	ใช้อ้างอิงเชื่อมโยงข้อมูลบุคคล
13. ศาลที่พิพากษา	●	✓	✓	✓	✓	✓	ใช้อ้างอิงเชื่อมโยงข้อมูลบุคคล
14. คำพิพากษา/สั่งฟ้อง	●	✓	✓	✓	✓	✓	ใช้อ้างอิงเชื่อมโยงข้อมูลบุคคล
15. วันที่รับตัวบังคับโทษ	●	X	X	✓	✓	✓	ใช้คำนวณการกระทำผิดซ้ำ กรณีถูกลงโทษซ้ำ
16. หน่วยงานที่รับตัว บังคับโทษ	●	X	✓	✓	✓	✓	
17. วันพ้นโทษ	●	X	X	✓	✓	✓	ใช้คำนวณวันกระทำผิดซ้ำ

หมายเหตุ: 1. ✓ หมายถึง มีและบันทึกในระบบฐานข้อมูล
 2. X หมายถึง ไม่มีการจัดเก็บและบันทึกข้อมูล
 3. ● หมายถึง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ไม่บันทึกในระบบฐานข้อมูล

3. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและชั้นความลับของข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่สามารถเปิดเผยได้

ประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะมีเพียงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ที่คุ้มครองการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล โดยกำหนดข้อห้ามไม่ให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตน ต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ซึ่งการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่จำเป็นจะต้องส่งต่อข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นไปให้กับหน่วยงานอื่น ได้แก่ เลขประจำตัวประชาชน ชื่อสกุล ประวัติการกระทำผิด ได้ก่อให้เกิดข้อสงสัยในบรรดาหน่วยงานเจ้าของข้อมูลว่าจะสามารถเปิดเผยได้ตามเงื่อนไขของกฎหมายหรือไม่ ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้บริหารของกองทะเบียนประวัติอาชญากรพบว่า กองทะเบียนประวัติอาชญากรเคยถูกฟ้องทั้งทางอาญาและทางแพ่งเนื่องจากเปิดเผยข้อมูลโดยมิชอบและผู้เสียหายเรียกร้องค่าเสียหายจากการรั่วไหลของประวัติการกระทำผิดที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง นอกจากนี้ จากการประชุมสนทนากลุ่มผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้กล่าวถึงกรณีที่เด็กและเยาวชนผู้พ้นโทษได้ร้องเรียนกรณีนายจ้างไม่รับเข้าทำงานเนื่องจากมีประวัติการถูกตัดสินลงโทษจำคุกทั้งที่ตามกฎหมายห้ามเปิดเผยข้อมูลการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน ซึ่งหากไม่มีการกำหนดมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและชั้นความลับของข้อมูลก็จะเป็นอุปสรรคต่อการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่เป็นมาตรฐาน

สำหรับมาตรฐานในการคุ้มครองข้อมูลในปัจจุบันนั้นถือตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 เป็นหลัก ซึ่งหากเป็นการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่ควบคุมดูแลข้อมูลนั้นเพื่อการนำไปใช้ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานก็สามารถดำเนินการได้ตามมาตรา 24(1) อยู่แล้ว แต่หากเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้โดยหน่วยงานอื่นก็จำเป็นต้องพิจารณาว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดข้อยกเว้นให้สามารถเปิดเผยข้อมูลกับหน่วยงานอื่นได้หรือไม่ ซึ่งโดยทั่วไปจะยกเว้นให้เฉพาะกรณีการจัดทำข้อมูลทางสถิติ หรือการวิจัยโดยไม่มี การเผยแพร่รายละเอียดตัวบุคคล การดำเนินการเพื่อการสืบสวน สอบสวน หรือฟ้องคดี และเป็นข้อมูลที่ให้ต่อหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจขอข้อมูลตามกฎหมาย ซึ่งหากเป็นการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่ควบคุมดูแลข้อมูลนั้นเพื่อการนำไปใช้ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานก็สามารถดำเนินการได้ โดยจะจัดเก็บข้อมูลประวัติการเข้าใช้งาน โดยทั่วไปแล้วการกำหนดชั้นความลับเป็นไปตามการกำหนดตำแหน่งโดยให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเท่านั้นเป็นผู้เข้าถึงข้อมูล หากเป็นการเปิดเผยข้อมูลให้กับหน่วยงานอื่นนั้นจะถือหลักไม่อนุญาตไว้ก่อน แต่หากเป็นการใช้ข้อมูลเพื่อการสืบค้นนั้นมักจะไม่นิยมนำให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นเข้ามาสืบค้นข้อมูลในระบบเว้นแต่เป็นข้อมูลที่เปิดเผยได้ เช่น ข้อมูลหมายจับเพื่อประกาศสืบจับ เป็นต้น

4. การใช้ประโยชน์จากข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน

แม้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยจะจัดเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ และมีมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน แต่ก็มีการใช้ประโยชน์ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ ตั้งแต่การใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา คดี ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และใช้เป็นข้อมูลในการประเมินความสำเร็จของมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การใช้ข้อมูลเพื่อข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 92 และ 93 ได้กำหนดให้ศาลเพิ่มโทษจำคุกแก่บุคคลที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก แล้วกลับมากระทำผิดซ้ำอีกภายในระยะเวลาที่กำหนด หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุกก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นด้วย ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายก็เพื่อข่มขู่ยับยั้งไม่ให้ผู้กระทำผิดกลับมากระทำผิดซ้ำอีกมิฉะนั้นอาจได้รับการลงโทษที่รุนแรงขึ้น รวมถึงตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 ในกรณีที่ศาลจะลงโทษผู้กระทำผิด ไม่เกินกำหนด 5 ปี หากมีเหตุอันควรปราณีศาลจะรอการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติดังผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้ ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวทำให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรต้องมีการจัดทำระบบการเก็บข้อมูลพิมพ์ลายนิ้วมือ ผู้ต้องหา และข้อมูลระบบฐานข้อมูลประวัติผู้กระทำผิด (CDS) เพื่อตรวจสอบประวัติการกระทำผิดซ้ำรายงานให้แก่พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการเพื่อใช้ในการฟ้องเพิ่มโทษผู้กระทำผิดหรือบวกโทษที่รอลงอาญาไว้แล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตาม ปัญหาการที่ข้อมูลในแต่ละ

หน่วยงานขาดความเชื่อมโยงกันจึงทำให้ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิด (CDS) ขาดข้อมูลคำพิพากษาและวันพ้นโทษ ซึ่งจำเป็นต่อการระบุว่าผู้ต้องหาจะต้องถูกฟ้องเพิ่มโทษหรือบวกโทษตามกฎหมายหรือไม่ ยังจะต้องมีการตรวจสอบยืนยันอีกครั้งทางเอกสารก่อน

4.2 การใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณา กำหนดมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด หลังจากผู้กระทำผิดถูกตัดสินลงโทษและลงตัวเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูพัฒนาพฤติกรรมเสียแล้ว หน่วยงานพัฒนาพฤติกรรมเสียแต่ละหน่วยงานจะเก็บรวบรวมข้อมูลและจำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดเพื่อใช้ในการกำหนดแผนบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดแต่ละราย ในส่วนกรมคุมประพฤติและกรมราชทัณฑ์จะเป็นการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลจัดเก็บเป็นเอกสาร ส่วนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะมีระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการบันทึกและคำนวณค่าคะแนนความเสี่ยง ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วย โดยทั่วไปแล้วในแต่ละหน่วยงานจะมีการเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกันในหลายประเด็นได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ที่อยู่อาศัย การคบเพื่อน ครอบครัว และประวัติการกระทำผิด

4.3 การใช้ข้อมูลเป็นตัวชี้วัดประเมินผล ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำได้รับการยอมรับกันทั่วไปในการใช้เกณฑ์ในการประเมินความสำเร็จในมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ซึ่งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้กำหนดตัวชี้วัดหลักด้านหนึ่งใน 7 ด้านเป็นตัวชี้วัดการกระทำผิดซ้ำลดลงโดยกำหนดให้มีการ

จับกุมตัวผู้ต้องหาหลัก 2 ตัวผู้ต้องหา คือ (1) ร้อยละของผู้พันโทที่กลับมากระทำผิดซ้ำเป็นข้อมูลสถิติทางการที่หน่วยงานด้านการพัฒนาพุดินสัยทุกหน่วยต้องดำเนินการจับกุม และ (2) ร้อยละของผู้พันโทที่ได้รับการศึกษาและปฏิบัติงานที่ขบถด้วยกฎหมายหลังพันโทที่กำหนดให้หน่วยงานพัฒนาพุดินสัย มีการติดตามและจัดทำกรสำรวจข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้พันโทเป็นข้อมูลตัวชี้วัด ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่า ก่อนที่ สปท. จะกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำก็ถูกกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานพัฒนาพุดินสัยทุกหน่วยงานอยู่แล้ว

5. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการกระทำผิดซ้ำทางอาญา

การเพิ่มขึ้นของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและพฤติกรรมทางอาชญากรรมในปัจจุบัน ได้ทำให้เกิดแนวคิดการ “การสอดส่องแบบมีการคาดการณ์ล่วงหน้า (predictive policing)” ในกระบวนการยุติธรรม หรือแนวคิดการนำกลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่ เช่น ข้อมูลทางอาชญากรรมในอดีตและข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ทำผิดในอดีต มาวิเคราะห์และพยากรณ์ด้วยสมการทางคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อนเพื่อช่วยคาดการณ์แนวโน้มอาชญากรรมในอนาคต (Greengard, 2012) โดยในทางปฏิบัติหน่วยงานทางด้านกระบวนการยุติธรรมสามารถนำข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ทำ Predictive Policing ได้ใน 3 แนวโน้มหลัก คือ การใช้ข้อมูลเพื่อทำนายโอกาสเกิดการกระทำผิดซ้ำ การติดตามเฝ้าระวังชุมชน และการเตือนภัยเหตุการณ์

ความไม่สงบล่วงหน้า การคาดคะเนจุดเสี่ยง การเกิดอาชญากรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจตราของตำรวจ

5.1 การใช้ข้อมูลเพื่อทำนายโอกาสเกิดการกระทำผิดซ้ำ หน่วยงานทางด้านกระบวนการยุติธรรมสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องประวัติอาชญากรรมและข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ข้อมูลการทำความผิดทางอาชญากรรมในอดีต ข้อมูลระดับการศึกษา การละเมิดทัศนทัศน์ และการมีส่วนร่วมองค์กรทางอาชญากรรมในอดีต เป็นต้น มาใช้ในการคำนวณโอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะกระทำความผิดซ้ำในอนาคตได้ โดยอาจใช้เทคนิคการคำนวณ เช่น Near-Repeat modeling ซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่ในระบบข้อมูล หรือเทคนิค Regression Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ทางสถิติคาดคะเนความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ต่อความเป็นไปได้ในการก่ออาชญากรรมในอนาคต และเทคนิค Classification Models ซึ่งเป็นการสอนให้ระบบคอมพิวเตอร์สามารถวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่สิ่งต่างๆ ตามข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตามทำนายโอกาสเกิดการกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ที่ผ่านมามีใช้ชุดข้อมูลดิบที่เป็นชุดข้อมูลระดับท้องถิ่นขนาดเล็กซึ่งไม่ใช่ฐานข้อมูลขนาดใหญ่หรือ Big Data มาวิเคราะห์ สาเหตุหลักมาจากการหาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับนักโทษและการกระทำความผิดจำนวนมากนั้นทำได้ยาก เนื่องจากติดปัญหาเรื่องสิทธิส่วนบุคคล สาเหตุหลักอีกประการหนึ่งคือ อัลกอริทึมที่ใช้คาดคะเนความเสี่ยงอาชญากรรมอาจมีการประเมินอาชญากรอย่างไม่เป็นธรรม ตัวอย่างเช่น ระบบ

COMAS ซึ่งถูกใช้ในกรมตำรวจหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา ถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากว่าไม่เป็นกลางเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านเชื้อชาติเป็นต้น การนำระบบการวิเคราะห์ดังกล่าวเข้ามาใช้ในประเทศไทยนั้นมีความเป็นไปได้เนื่องจากไม่ได้ใช้โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่ซับซ้อนแต่อย่างใด แต่ต้องคำนึงถึงปัจจัยทางด้านกฎหมาย เชื้อชาติ และศีลธรรมของการใช้ระบบอัตโนมัติมาประกอบการพิจารณาก่อนนำมาดำเนินการจริง

5.2 การติดตามเฝ้าระวังชุมชนและการเตือนภัยเหตุการณ์ความไม่สงบล่วงหน้า ข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์ (social media) ต่างๆ ในปัจจุบัน เป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนอย่างมาก โดยข้อมูลเหล่านี้จะมีบทบาทในการเฝ้าสังเกตและเฝ้าระวังชุมชน และยังสามารถนำมาใช้ในการเตือนเกี่ยวกับความไม่สงบในชุมชนได้ด้วย โดยมีตัวอย่างการใช้ประโยชน์ลักษณะนี้อยู่หลายโครงการด้วยกัน เช่น The Cardiff Online Social Media Observatory (COSMOS) ซึ่งเป็นระบบที่สามารถรวบรวมข้อมูลจาก Twitter ได้อัตโนมัติ สามารถบ่งบอกถึงอารมณ์ ความเครียดของกลุ่มประชาชนได้จากข้อมูลดังกล่าว และสามารถนำข้อมูลมาร่วมวิเคราะห์กับข้อมูลของรัฐบาล สำหรับเป็นเครื่องเตือนภัยล่วงหน้าของเหตุการณ์ความไม่สงบและเหตุการณ์จลาจลที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ได้ (Williams, Edwards, Housley, Burnap, Rana, Avis, & et al., 2013) หรือระบบการรับรู้ขอบเขต (Domain Awareness System) ของกรมตำรวจเมืองนิวยอร์ก ซึ่งเป็นระบบที่อาศัยข้อมูลจากฐานข้อมูลอาชญากรรมและการอ่านข้อมูลจากกล้อง

วงจรปิดและเครื่องมืออ่านทะเบียนรถยนต์ที่ติดตั้งไว้ทั่วเมือง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถรับรู้ถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองที่ตัวเองกำลังเฝ้าระวังได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย การใช้ประโยชน์ในลักษณะนี้อาจมีข้อจำกัด เฉพาะในกรณีเมืองใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่นและมีผู้ใช้สื่อทางสังคมจำนวนมาก เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสื่อสังคมออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ข้อมูลต้องมีจำนวนมากและมีความถี่ในการปรับข้อมูลอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ประเทศไทยอาจต้องมีการใช้เครื่องมือติดตามทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น กล้องวงจรปิด กล้องตรวจจับความเร็วของรถยนต์ หรือโมโครโฟน เหมือนกรณีของกรมตำรวจเมืองนิวยอร์ก เพื่อเป็นการชดเชยข้อมูลจากสื่อทางสังคมที่อาจไม่เพียงพอ โดยสามารถประยุกต์ใช้เทคนิค Machine Learning มาใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งดังกล่าวได้ ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ประโยชน์ในด้านการเฝ้าระวังความไม่สงบของประเทศไทยสูงกว่าการใช้ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์อย่างเดียว

5.3 การคาดคะเนจุดเสี่ยงการเกิดอาชญากรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจตราของตำรวจข้อมูลอาชญากรรมในอดีตสามารถนำมาใช้คำนวณเพื่อคาดคะเนพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมในอนาคตได้ ซึ่งการคาดการณ์ดังกล่าวจะมีส่วนช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถปรับเส้นทางการตรวจลาดตระเวนให้มีโอกาสพบเจออาชญากรรมสูงขึ้นได้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการยับยั้งและป้องกันอาชญากรรมในอนาคตของ

ตำรวจ ตัวอย่างโครงการในลักษณะนี้ที่ประสบความสำเร็จคือโครงการของกรมตำรวจมณฑล Kent ในประเทศสหราชอาณาจักรและในเมือง Los Angeles ประเทศสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาวิจัยพบว่า การออกตรวจตราของตำรวจตามสถานที่ที่คาดคะเนเอาไว้ สามารถลดอาชญากรรมได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 7.4 เมื่อเปรียบเทียบกับ การตรวจตราอย่างสุ่มโดยทั่วไป ระบบดังกล่าวยังสามารถคาดคะเนโอกาสเกิดอาชญากรรมได้แม่นยำกว่าการตรวจสอบแบบทั่วไปถึง 1.4-2.2 เท่า (Mohler, Short, Malinowski, Johnson, Tifa, Bertozzi, & et al., 2015)

อย่างไรก็ตาม การใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ในมิตินี้อาจมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติอยู่หลายประการ เช่น ระบบนี้อาจใช้ได้เฉพาะในเมืองใหญ่ ซึ่งมีกลุ่มข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เคยเกิดขึ้นในอดีตเป็นจำนวนมาก เช่น ชิคาโก หรือลอนดอน ระบบนี้อาจมีปัญหาเรื่องอคติการแบ่งแยกเชื้อชาติ เนื่องจากมีข้อมูลเถียงว่าเมื่อตำรวจใช้ระบบเหล่านี้ในการตรวจตราชุมชน ระบบก็มักจะแนะนำให้ไปตรวจสอบพื้นที่ที่มีกลุ่มประชากรบางกลุ่มอยู่กันอย่างหนาแน่น เช่น พื้นที่ชุมชนแอฟริกันอเมริกัน ซึ่งอคตินี้อาจนำไปสู่ความตึงเครียดในการปฏิบัติงานของตำรวจกับชุมชนเหล่านี้ได้ หรืออาจนำไปสู่คำถามเกี่ยวกับความโปร่งใสในการที่อัลกอริทึมจะได้แย้งในศาลว่าทำไมระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่จึงเลือกพื้นที่เหล่านี้ในการตรวจสอบของตำรวจ ในกรณีการตรวจสอบดังกล่าวนำไปสู่การจับกุม นอกจากนี้ยังมีความยากลำบากในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพให้มากพอที่จะป้อน

ให้กับระบบอีกด้วย โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมที่ไม่รุนแรง ได้แก่ การลักเล็กขโมยน้อย หรือความรุนแรงในครอบครัวที่ผู้เสียหายมักจะไม่รายงาน ทำให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลให้ระบบได้

■ สรุปและอภิปรายผล

โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการกระทำผิดซ้ำและติดตามผู้พ้นโทษจากระบบพัฒนาพฤตินิสัยของประเทศไทย เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทางอาญา และการติดตามผู้พ้นโทษจากระบบการพัฒนาพฤตินิสัย ทั้งตามมาตรฐานสากลและของประเทศไทย รวมถึงยังได้มีการศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการกระทำผิดซ้ำด้วย โดยสำหรับมาตรฐานสากลนั้นพบว่า ในต่างประเทศส่วนมากมักจะใช้ระบบข้อมูลภายในของหน่วยงานราชทัณฑ์ในการจัดเก็บและวิเคราะห์ประมวลผลตัวเลขการกระทำผิดซ้ำ จึงไม่จำเป็นจะต้องทำการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่นและไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับเรื่องข้อห้ามการใช้ข้อมูลตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ หลายประเทศจะใช้ระบบข้อมูลงานด้านพัฒนาพฤตินิสัยกลางในการจัดเก็บและติดตามผู้พ้นโทษของแต่ละหน่วยงาน ทำให้มักจะไม่มีปัญหาในเรื่องของมาตรฐานและการเชื่อมโยงข้อมูล

ในส่วนของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้พัฒนาระบบฐาน

ข้อมูลเพื่อจัดเก็บข้อมูลอาชญากรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำและติดตามผู้พ้นโทษจากระบบพัฒนาพฤตินิสัย เช่น ระบบฐานข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิด (CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจ (CRIMES) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระบบสารบบคดี สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น ทั้งนี้ จากผลการศึกษาสามารถสรุปสภาพปัญหาได้ 4 ประเด็น คือ

1. ความหลากหลายของคำจำกัดความของการกระทำผิดซ้ำทางอาญาที่หน่วยงานในประเทศไทยใช้อยู่ในปัจจุบัน ทำให้เกิดความสับสนในการจัดเก็บข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลที่ทุกหน่วยงานสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานอาจจำเป็นต้องมีคำนิยามเชิงปฏิบัติการของการกระทำผิดซ้ำเพื่อใช้ประโยชน์ในขอบเขตข้อกฎหมายและบริบทของหน่วยงานเอง จึงไม่สามารถใช้นิยามที่เป็นมาตรฐานเดียวกันได้

2. ความเชื่อมโยงฐานข้อมูลผู้ต้องโทษและการติดตามผู้พ้นโทษของแต่ละหน่วยงาน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมีความพร้อมพอสมควรในการเชื่อมโยงข้อมูลและจัดทำข้อมูล การกระทำผิดซ้ำได้ โดยอาศัยข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน ผู้กระทำความผิดมาตรวจสอบกับข้อมูลการจับกุม ผู้ต้องหากองทะเบียนประวัติอาชญากรมาจัดทำเป็นข้อมูลในลักษณะของ “การจับกุมตัวซ้ำ” (re-arrest)

3. ปัญหาของเชิงกฎหมายของการพัฒนา

ฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ทำให้การเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำความผิดระหว่างหน่วยงานไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากข้อมูลผู้กระทำความผิดเป็นข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายห้ามไม่ให้เปิดเผยเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 รวมทั้งหากมีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใดหน่วยงานเจ้าของข้อมูลอาจจะต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญาจึงเป็นสาเหตุให้มิชอบกังวลใจในการใช้ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำเพื่อกำหนดนโยบายหรือมาตรการฟื้นฟูผู้กระทำผิด

4. แม้จะพบปัญหาอุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ แต่ในปัจจุบัน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยก็ได้ใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายและการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ทั้งในด้านการใช้ข้อมูลข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิด การใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดและการใช้ข้อมูลเป็นตัวชี้วัดประเมินผล ซึ่งจากปัญหาการเชื่อมโยงข้อมูลก็ทำให้การนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้ยังมีข้อจำกัดอยู่

จากการศึกษาตัวแบบของต่างประเทศพบว่า ประเทศส่วนใหญ่จะใช้ระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานด้านพัฒนาพฤตินิสัยเป็นระบบข้อมูลหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้กระทำความผิด แต่ก็มีต้นแบบในหลายประเทศที่มีความพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้กระทำความผิด โดยจะมีแนวทางดำเนินการหลักอันได้แก่ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางขึ้นมาใหม่ การใช้ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูล (data exchange) ซึ่งคล้ายกับประเทศไทย

และการจัดทำระบบทะเบียนกลางผู้กระทำความผิด (central criminal registration)

ในส่วนของการศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการกระทำผิดซ้ำนั้น มีข้อค้นพบสำคัญคือ ฐานข้อมูลขนาดใหญ่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมได้สามประการหลักด้วยกัน ประกอบไปด้วย การใช้ข้อมูลเพื่อทำนายโอกาสเกิดการกระทำผิดซ้ำ การใช้ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อติดตามเฝ้าระวังชุมชนและเตือนภัยเหตุการณ์ความไม่สงบล่วงหน้า และการคาดคะเนจุดเสี่ยงการเกิดอาชญากรรม

■ ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทยควรอาศัยแนวทางการบูรณาการข้อมูลเฉพาะประเด็นสำคัญในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้อมูล (data exchange) เนื่องจากโครงสร้างฐานข้อมูลต่าง ๆ ได้ออกแบบมาในลักษณะนี้อยู่แล้ว โดยเห็นควรให้ใช้ระบบฐานข้อมูลสารบบคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด เชื่อมโยงกับระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) และระบบกระบวนการยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (NSWJ) และดำเนินการ ดังนี้ (1) ให้คงวิธีการจัดเก็บข้อมูลและคำนิยามในการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการเฉพาะภายในหน่วยงาน ซึ่งไม่ได้มีปัญหาเรื่องการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลหากการบริหารข้อมูลใช้ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ในการดำเนินการ (2) ให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบฐานข้อมูลสารบบคดีสำนักงานอัยการสูงสุดกับ

ระบบฐานข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิด (CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร และฐานข้อมูลของศาลยุติธรรม (3) ให้หน่วยงานพัฒนาพหุตินิสัยในสังกัดกระทรวงยุติธรรม เชื่อมโยงข้อมูลกับฐานข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิด (CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากรได้ และ (4) ใช้ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) และระบบกระบวนการยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (NSWJ) เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านบริการทางเว็บ (web service) โดยแนวทางการดำเนินการทั้ง 4 ข้อ จะทำให้การจัดเก็บข้อมูลฐานความผิดที่แต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานการจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลแตกต่างกันสามารถเชื่อมโยงข้อมูลโดยการเติมเต็มข้อมูลสำคัญให้แต่ละหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลได้อย่างสอดคล้องกับพันธกิจของแต่ละหน่วยงาน

2. ด้านพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของประเทศไทยนั้นทำได้ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายประการในการเข้าถึงข้อมูลเปิด หรือ Open data ซึ่งทำให้ความหลากหลายและปริมาณของข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์นั้นลดลง ข้อจำกัดเหล่านี้ประกอบไปด้วย ประเทศไทยมีผู้ใช้ Twitter คิดเป็นสัดส่วนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งหมด ทำให้ปริมาณข้อมูลสื่อสังคมออนไลน์มีน้อยสำหรับการใช้ประโยชน์ส่วนมากแล้วผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไทยส่วนใหญ่มักใช้บริการ Facebook ซึ่งไม่เปิดข้อมูลแก่สาธารณชน นอกจากนี้ ยังพบว่าไทยประสบกับความยากลำบากในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

ระบบวิเคราะห์ภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing Systems) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เนื่องจากระบบการวิเคราะห์ลักษณะนี้มีมักจะรองรับเฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น ดังนั้น โดยรวมแล้วประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลปิด ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานภาครัฐเป็นหลักในการประยุกต์ใช้หลักความท้าทายจึงอยู่ที่การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดีพอต่อการคาดคะเนที่มีคุณภาพในเรื่องการทำคามผิดพลาด โดยอาจมีการพิจารณาระบบติดตามผู้ถูกคุมประพฤติ เช่น สายรัดข้อมือ หรือข้อเท้าที่มีการฝังเซ็นเซอร์ระบบ GPS ไว้มาใช้เพื่อเก็บข้อมูลการเดินทางสัญจรของผู้คุมประพฤติ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ต่อไป

3. สำหรับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ควรมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ (1) มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลละเอียดอ่อน (2) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (data privacy guideline) (3) กำหนดให้มีการแจ้งเจ้าของข้อมูลอย่างชัดเจนว่าจะมีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล วัตถุประสงค์และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และประเภทบุคคลหรือองค์กรที่ข้อมูลส่วนบุคคลอาจได้รับการเปิดเผย (4) ต้องมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลอย่างจำกัดเท่าที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลและสอดคล้องกับหลักกฎหมาย (5) การเผยแพร่ข้อมูลต้องเป็นไปเท่าที่

จำเป็นตามวัตถุประสงค์เท่านั้นเว้นแต่ได้รับการยินยอมจากเจ้าของข้อมูลซึ่งอาจเลือกได้ว่าจะยินยอมให้หน่วยงานจัดเก็บ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตนต่อสาธารณชน (6) ต้องมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลอย่างเหมาะสม (7) เจ้าของข้อมูลต้องมีสิทธิรับรู้ว่ามี การเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของตนหรือไม่และมีสิทธิเข้าถึงข้อมูล (8) ผู้เก็บข้อมูลจะต้องรับผิดชอบการ จัดมาตรการเกี่ยวกับการส่งข้อมูลส่วนบุคคลไปยังบุคคลหรือองค์กรอื่น และ (9) กรณีที่เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลของเด็ก เยาวชน หรือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะต้องคำนึงถึงการให้คำยินยอมที่เหมาะสม

4. ในการกำหนดมาตรการรักษาความลับ และป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบ คณะวิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล หลายประเทศยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล ความผิดพลาดของข้อมูล หรือการรั่วไหลของข้อมูล จนทำให้ข้อมูลถูกนำไปใช้ในทางมิชอบ ประเทศไทยจึงควรมีคณะกรรมการกลางพิจารณาเนื้อหาและประเด็นข้อมูลที่จะแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานอื่นรวมทั้งกำหนดนโยบายในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและการพัฒนาระบบความปลอดภัยของฐานข้อมูล ตั้งแต่การจัดเก็บ (collection) การบริหารจัดการ (processing) และการเข้าถึง (access) นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการควบคุมป้องกันอาชญากรรม ประเทศไทยควรมีกฎหมายจัดทำทะเบียนประวัติผู้กระทำผิดซึ่งอาจมีเงื่อนไขการเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดต่อสาธารณะเพื่อ

ประโยชน์ในการป้องกันภัยสาธารณะ

■ บรรณานุกรม

จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมในประเทศไทย: ข้อเสนอเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมยุคใหม่. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 1(2), 11-36.

พงศ์กุลธร วิจารณ์วิรุฬห์, สุรัตน์ สาเรือง และอิทธิพล สุขยั้ง. (2558). การสำรวจข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 8(1), 1-17.

พงศ์กุลธร วิจารณ์วิรุฬห์ และคนอื่นๆ. (2556). โครงการสำรวจข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาคดีอาญา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม.

สำนักงานกิจการยุติธรรม. (2559). *แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานกิจการยุติธรรม. (2561). *เอกสารบรรยายสรุปศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม: Data Exchange Center*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

อัคราพรรณ จรัสวัฒน์ และคนอื่นๆ. (2551). *แผนการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม.

หนังสือต่างประเทศ

Boyd, D., & Crawford, K. (2012). Critical questions for big data: Provocations for a cultural, technological, and scholarly phenomenon. *Information, Communication & Society*, 15(5), 662-679.

Brayne, S. (2017). Big data surveillance: The case of policing. *American Sociological Review*, 82(5), 977-1008.

Chainey, S., Thompson, L., & Uhlig, S. (2008). The utility of hotspot mapping for predicting spatial patterns of crime. *Security Journal*, 21(1-2), 4-28.

Cooper, A. D., Durose, M. R., & Snyder, H. N. (2014). *Recidivism of prisoners released from 30 states in 2005: Patterns from 2005 to 2010*. US Department of Justice.

De Mauro, A., Greco, M., & Grimaldi, M. (2016). A formal definition of Big Data based on its essential features. *Library Review*, 65(3), 122-135.

Elderbroom, B., & King, R. (2014). *Improving recidivism as a performance measure*. Urban Institute.

Fazel, S., & Wolf, A. (2015). *A systematic review of criminal recidivism rates worldwide: Current difficulties and recommendations for best practice*. Retrieved January 17, 2020, from <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0130390>

Greengard, S. (2012). Policing the future. *Communications of the ACM*, 55(3), 19-21.

Johnson, J. L. (2017). Comparison of recidivism studies: AOUSC, USSC, and BJS. *Fed. Probation*, 81(1), 52.

LaCourse, A., Listwan, S. J., Reid, S., & Hartman, J. L. (2019). Recidivism and reentry: The role of individual coping styles. *Crime & Delinquency*, 65(1), 46-68.

Maltz, M. (1984). *Recidivism*. Orlando, FL: Academic.

- Mohler, G. O., Short, M. B., Malinowski, S., Johnson, M., Tita, G. E., Bertozzi, A. L. et al. (2015). Randomized controlled field trials of predictive policing. *Journal of the American Statistical Association*, 110(512), 399-1411.
- Ostermann, M., Salerno, L. M., & Hyatt, J. M. (2015). How different operationalizations of recidivism impact conclusions of effectiveness of parole supervision. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 52(6), 771-796.
- Ringland, C. (2013). *Measuring recidivism: Police versus court data*. Retrieved January 17, 2020, from <https://www.bocsar.nsw.gov.au/Publications/CJB/cjb175.pdf>
- Ruggero, T., Dougherty, J., & Klofas, J. (2015). *Measuring recidivism: Definitions, errors and data sources*. Rochester, New York: Center for Public Safety Initiatives.
- Snijders, C., Matzat, U., & Reips, U. D. (2012). "Big Data": Big gaps of knowledge in the field of internet science. *International Journal of Internet Science*, 7(1), 1-5.
- Wang, X., Gerber, M., & Brown D, E. (2012). Automatic crime prediction using events extracted from twitter posts. *SBP*, 12, 231-238.
- Ward, J. S., & Barker, A. (2013). *Undefined by data: A survey of big data definitions*. Retrieved January 17, 2020, from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.705.9909&rep=rep1&type=pdf>
- Williams, M., Edwards, A., Housley, W., Burnap, P., Rana, O., Avis, N. et al. (2013). Policing cyber-neighbourhoods: Tension monitoring and social media networks. *Policing and society*, 23(4), 461-481.

